

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobce: J. S.
bytem X
zastoupený obecnou zmocněnkyní Mgr. B. V.
bytem X

proti
žalovanému: Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
sídlem Kounicova 687, 602 00 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, ode dne 12. 6. 2023

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, ode dne 12. 6. 2023 **je nezákonný**.
- II. Žalovaný **je povinen** vydat vozidlo tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, žalobci, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení v částce 15 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval zákonnost zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour, státní poznávací značky X („vozidlo“), ve vlastnictví žalobce, ode dne 12. 6. 2023. Žalovaný vozidlo zajistil podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě a výzva krajského soudu

2. Žalobce uvedl, že je vlastníkem a provozovatelem předmětného vozidla, které dne 12. 6. 2023 zapůjčil M. S. pro jednu jízdu k vyvzednutí věci. M. S. se však s vozidlem nevrátil a žalobci se ho nepodařilo kontaktovat. Žalobce následně zjistil, že vozidlo bylo odtazeno policií. Dne 8. 6. 2023 se obrátil na Obvodní oddělení policie Boskovice s žádostí o sdělení informací o vozidle. Přípisem ze dne 21. 8. 2023 žalovaný žalobci sdělil, že dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin v katastru obce Svitávka bylo vozidlo, které řídil M. S., kontrolováno hlídkou Policie ČR. Jelikož se měl řidič dopustit přestupkového jednání, byla mu uložena kauce ve výši 50 000 Kč dle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu. Poněvadž řidič kauci na místě nesložil, bylo dle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu vozidlo odtazeno na odstavné parkoviště. Přestupkové jednání řidiče bylo postoupeno k vyřízení Městskému úřadu Boskovice. Dále žalobce popisoval navazující komunikaci s policií a Městským úřadem v Boskovicích s tím, že dne 6. 12. 2023 obdržel potvrzení o zajištění vozidla.
3. Ke včasnosti žaloby žalobce uvedl, že musel nejprve získat dokument, na jehož základě došlo k odtazení vozidla, o tom, že je odtazení vozidla nezákonné, se tak žalobce dozvěděl až dne 6. 12. 2023, kdy získal potvrzení o zajištění vozidla. Zásah současně nadále trvá, neboť vozidlo je stále umístěno na odstavném parkovišti, a proto je žaloba podána včas.
4. Žalobce namítl, že nebyly naplněny zákonné důvody pro odtazení vozidla, neboť nebylo dáno důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku. Takové podezření totiž musí být opřeno o konkrétní důvody, které musí být uvedeny v potvrzení o zajištění vozidla. V projednávané věci je však v potvrzení jen obecně uvedeno, že „z chování řidiče vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení“. Samo chování řidiče při policejní kontrole k závěru o vyhýbání se přestupkovému řízení nepostačuje; k tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-27, který je dle jeho názoru na věc aplikovatelný i přes změnu právní úpravy. Takový závěr lze opřít např. o skutečnost, že řidič má bydliště mimo území České republiky, nemá zaplacené pokuty nebo se již v minulosti vyhýbal projednání přestupku, jak vyplývá z judikatury správních soudů. Nic takového v projednávané věci není dáno. Druhý důvod pro uložení kauce, tj. že vymáhání pokuty by bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, není v potvrzení o zajištění vozidla uveden vůbec, a proto jej nelze použít.
5. Žalobce označil za nepochopitelné a absurdní, že ačkoliv nespáchal žádný přestupek, nebyl žádným orgánem kontaktován, aby mu bylo sděleno, že mu byl zabaven jeho majetek. Smyslem zákonné úpravy zajištění vozidla je řádné projednání přestupku; zákon fakticky přenáší odpovědnost za úhradu kauce či pokuty na provozovatele v případě, že se řidič své povinnosti vyhýbá. Takový postup ale dává smysl jen tam, kde má vlastník vozidla nějakou

reálnou možnost na řidiče působit, např. prostřednictvím pracovněprávního vztahu. Tato možnost ovšem v projednávané věci není dána.

6. Zásah byl dle žalobce nezákonný též proto, že nebyl přiměřený okolnostem případu v rozporu s § 11 písm. c) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Zasahující policista musel při kontrole zjistit, že řidič není vlastníkem ani provozovatelem vozidla. Není pak zřejmé, proč vydal pokyn k odtažení vozidla, pokud mohl přijmout mírnější opatření k zabránění odjezdu vozidla.
7. Žalobce považoval za nezákonnou též výši uložené kauce. V potvrzení o zajištění vozidla totiž nejsou uvedeny důvody, proč byla kauce uložena v maximální možné výši. Tento postup tak vykazuje prvky libovůle zasahujícího policisty. Nezákonně stanovená výše kauce nemohla založit povinnost k jejímu zaplacení, a proto nemohlo ani dojít k odtažení vozidla. Zásah žalovaného je nezákonný od samého počátku; nejpozději se však stal nezákonným okamžikem projednání přestupku. Pokud totiž došlo k jeho projednání, pak existuje osoba, která je odpovědná za spáchání přestupku a které musela být uložena povinnost k zaplacení pokuty. Pokud pokuta nebyla ze strany pachatele uhrazena, nelze odpovědnost za její zaplacení přenášet na jinou osobu – vlastníka zabaveného vozidla. Tím pominul důvod pro další zadržování vozidla žalobce.
8. Žalobce se do posuzované situace dostal zcela bez své viny, a přesto je jediným postiženým. Závěrem žalobce navrhl, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající v pokynu k odtažení vozidla žalobce, jak je uveden v potvrzení o zajištění vozidla ze dne 12. 6. 2023, byl nezákonný, zakázal žalovanému pokračovat v porušování žalobcova práva a přikázal mu obnovit stav před zásahem. „In eventum“ žalobce požadoval určení, že zásah žalovaného spočívající v zadržování vozidla byl nezákonný od okamžiku, kdy odpadl důvod pro zajištění vozidla.
9. Krajský soud v Brně zaujal právní názor (ve shodě s názorem Krajského soudu v Praze, který se skutkově a právně obdobnou věcí zabýval v rozsudku ze dne 16. 11. 2023, č. j. 51 A 16/2023-53), že dle právní úpravy obsažené v § 124c zákona silničním provozu může ze strany žalovaného dojít ke dvěma typům zásahu. Prvním typem je samo zajištění vozidla dle § 124c odst. 1 zákona o silničním provozu, které má povahu jednorázového zásahu. Druhým typem je pak zásah spočívající v zadržování zajištěného vozidla [jeho neuvolnění, ač k tomu byly splněny podmínky obsažené v § 124c odst. 4 (od 1. 1. 2024 odst. 5) zákona o silničním provozu], který má charakter trvajících zásahu. Krajský soud proto usnesením ze dne 13. 2. 2024, č. j. 31 A 7/2024-25, žalobce vyzval, aby petit upravit v intencích uvedeného právního názoru. Žalobce výzvě vyhověl a podáním ze dne 25. 2. 2024 soudu navrhl, aby soud
 - určil, že zásah žalovaného spočívající v zajištění vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, dne 12. 6. 2023 byl nezákonný;
 - uložil žalovanému povinnost zdržet se zadržování vozidla tov. zn. Renault Laguna Grandtour N1, státní poznávací značky X, a povinnost vydat toto vozidlo žalobci, a to vrácením na místo, z něž bylo dne 12. 6. 2023 odtaženo.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2023, č. j. 51 A 16/2023-53, označil žalobu za opožděnou v části směřující proti jednorázovému zásahu
Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

spocívajícímu v zajištění vozidla. Žalobce se musel o zajištění vozidla dozvědět nejpozději 20. 10. 2023, kdy přípisem adresovaným dopravnímu inspektorátu územního odboru Blansko požadoval prověření postupu při zabavení a odtahování vozidla. K tomuto datu tedy žalobce musel disponovat informacemi, v čem zásah spočívá a který správní orgán jej provedl. Žalovaný se nadto domnívá, že se žalobce o zajištění dozvěděl mnohem dříve a jeho tvrzení jsou účelová. Podle žalovaného nadto důvody pro zajištění vozidla existovaly a kauce byla uložena v souladu se zákonem. Řidič řídil vozidlo „při platné blokaci“ řidičského průkazu a pod vlivem omamných a psychotropních látek. Adresa trvalého pobytu řidiče je na adrese Městského úřadu Boskovice, a tudíž existuje důvodné podezření, že vymáhání uložené pokuty nebude vůbec možné.

11. Část žaloby směřující proti trvajícím zásahům spočívajícím v dalším zadržování vozidla měl žalovaný za nedůvodnou. Zajištění vozidla trvá až do doby splnění některé z podmínek uvedených v § 124c odst. 5 zákona o silničním provozu. Žádná z nich přitom v projednávané věci není splněna. I pokud už byl přestupek řidiče projednán, pak důvod zajištění vozidla trvá až do doby zaplacení pokuty a nákladů řízení uložených v řízení o přestupku.
12. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu odmítl v části směřující proti jednorázovému zásahu spočívajícímu v zajištění vozidla a aby ji ve zbývajících částech zamítl.

IV. Původní rozsudek krajského soudu

13. Rozsudkem ze dne 25. 6. 2024, č. j. 31 A 7/2024-70, krajský soud výrokem I. žalobu odmítl pro opožděnost v části směřující proti jednorázovému zásahu žalovaného spočívajícímu v zajištění vozidla. Soud dospěl k závěru, že se žalobce o tomto zásahu musel dozvědět nejpozději dne 16. 10. 2023, a lhůta k podání žaloby mu tak marně uplynula dne 18. 12. 2023. Výrokem II. pak soud žalobu zamítl ve zbývajících částech směřujících proti dalšímu zadržování vozidla. S ohledem na odmítnutí žaloby proti zásahům spočívajícím v zajištění vozidla se soud nezabýval splněním zákonných podmínek pro zajištění vozidla. Zákonné podmínky pro uvolnění zajištěného vozidla pak naplněny nebyly.
14. Na základě kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17. 2. 2025, č. j. 5 As 200/2024-86, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „[z]ajištění vozidla policií podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu je ve vztahu k jeho vlastníkově nebo provozovateli zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., který počíná okamžikem, kdy je vozidlo zajištěno použitím technického prostředku nebo odtahováno, a trvá až do jeho uvolnění. Nelze rozlišit provedení zajištění vozidla a jeho následné zadržování jako dva relativně samostatné zásahy, neboť jde o jeden trvajících zásah. Po celou dobu zajištění vozidla musí být splněny podmínky stanovené v § 124c odst. 1 písm. a) ve spojení s § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu a zároveň nesmí být dán žádný z důvodů pro uvolnění zajištěného vozidla podle § 124c odst. 5 tohoto zákona.“ Nejvyšší správní soud doplnil, že žalobce se původní žalobou zjevně domáhal ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v zajištění vozidla, které trvalo ode dne 12. 6. 2023, a to záporně zásahovou žalobou. Výzva krajského soudu k upřesnění petitu byla proto dle Nejvyššího správního soudu nezákonná a krajský soud neměl přihlížet k upřesnění žaloby podáním žalobce ze dne 25. 2. 2024. Nejvyšší správní soud v závěru uložil krajskému soudu, aby se zabýval i námitkami zpochybňujícími

splnění podmínek podle § 124c odst. 1 písm. a) ve spojení s § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu, včetně toho, zda žalovaný mohl po řidiči požadovat zaplacení kauce v určené výši.

15. Na rozsudek Nejvyššího správního soudu reagoval žalovaný obsáhlým podáním ze dne 27. 2. 2025. V něm zdůraznil, že se Nejvyšší správní soud překvapivě odchýlil od své předchozí rozhodovací praxe (rozsudek ze dne 31. 7. 2019, č. j. 10 As 355/2017-101, publ. pod č. 3923/2019 Sb. NSS), aniž věc předložil k rozhodnutí rozšířenému senátu. Dále žalovaný podrobně argumentoval, proč považuje právní názor obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2025, č. j. 5 As 200/2024-86, za nesprávný. Žalovaný navrhl, aby krajský soud setrval na svém původním právním názoru.

V. Provedené důkazy a skutková zjištění soudu

16. Soud při jednání dne 25. 6. 2024 provedl dokazování za účelem zjištění skutkového stavu věci.
17. Z osvědčení o registraci vozidla č. UE 569983 vyplývá, že žalobce je od 17. 12. 2018 vlastníkem vozidla reg. zn. X.
18. Ze správního spisu Městského úřadu Boskovice sp. zn. SMBO 27755/2023/DOP, soud zjistil, že jeho součástí je přestupkový spis Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, územního odboru Blansko, dopravního inspektorátu, vedený pod č. j. KRPB-123164/PŘ-2023-060106-MIN. Z úředního záznamu ze dne 12. 6. 2023, z ručně vyplněného oznámení přestupku z téhož dne a z oznámení přestupku z 9. 7. 2023 vyplývá, že dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin kontrolovala hlídka policie na silnici č. 37418 v k. o. Svitávka nákladní motorové vozidlo tov. zn. Renault Laguna, reg. zn. X, které řídil M. S. Řidič byl vyzván k orientačnímu vyšetření ke zjištění alkoholu v krvi, které bylo negativní, a dále k orientačnímu vyšetření přítomnosti jiných návykových látek, které bylo pozitivní na amfetamin/metamfetamin. Řidič se poté na výzvu policie odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu. Dále řidič nepředložil řidičský průkaz a v registru řidičů bylo zjištěno, že má od 4. 6. 2022 platnou blokaci pro všechny skupiny motorových vozidel. Jelikož chování řidiče bylo odmítavé, na místě nespolupracoval a hrozilo, že by se mohl vyhýbat správnímu řízení, byla mu uložena kauce ve výši 50 000 Kč, kterou na místě nesložil. Vozidlo bylo proto zajištěno – odtaženo společností ASSIST 24 s. r. o. na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Dále je součástí přestupkového spisu poučení řidiče o právech a povinnostech a potvrzení o zajištění vozidla. Z něj vyplývá, že vozidlo bylo zajištěno proto, že řidič je důvodně podezřelý, že se bude vyhýbat řízení o přestupku. Dle bližšího odůvodnění „z chování řidiče vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, a proto mu byla uložena kauce 50 000 Kč, kterou na místě nesložil“. Konečně je součástí přestupkového spisu též fotodokumentace pozitivního testu, technického průkazu, řidiče a vozidla a videozáznam.
19. Ve správním spisu Městského úřadu Boskovice je dále založen výpis z evidenční karty řidiče M. S., výpis z registru obyvatel a dále příkaz ze dne 19. 7. 2023, jímž městský úřad uznal M. S. vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, za něž mu uložil pokutu ve výši 40 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 20 měsíců. Příkaz nabyl právní moci dne 9. 8. 2023 a vykonatelnosti dne 9. 9. 2023. Dne 27. 11. 2023 byla městskému úřadu doručena žádost Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

žalobce o poskytnutí opisu záznamu o dopravním přestupku/pokynu k odtahování vozidla. Městský úřad v odpovědi žalobci zaslal potvrzení o zajištění vozidla ze dne 12. 6. 2023; potvrzení bylo žalobci doručeno dne 6. 12. 2023. Ke spisu Městského úřadu v Blansku je též připojeno splátkové saldo, podle nějž k 18. 3. 2024 nebylo na pokutu ničeho uhrazeno.

20. Z dopisu žalobce ze dne 6. 8. 2023 vyplývá, že se žalobce obrátil na Obvodní oddělení policie Boskovice s žádostí o sdělení informací o předmětném vozidle. Dle žalobcových informací totiž bylo vozidlo zabaveno při silniční kontrole. Obvodní oddělení žalobci odpovědělo dopisem ze dne 21. 8. 2023. V něm uvedlo, že předmětné vozidlo bylo dne 12. 6. 2023 v 7:21 hodin kontrolováno hlídkou policie dopravního inspektorátu Blansko. Jelikož se řidič vozidla dopustil přestupkového jednání, byla mu podle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu uložena kauce ve výši 50 000 Kč. Jelikož řidič kauci na místě nesložil, bylo podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu přistoupeno k odtahování vozidla. Odtah provedla společnost ASSIST 24 s. r. o. na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Přestupkové jednání řidiče bylo postoupeno na Městský úřad Boskovice; pro vydání vozidla je nutné kontaktovat městský úřad.
21. Dopisem ze dne 16. 10. 2023 žalobce požádal dopravní inspektorát Blansko o poskytnutí záznamu o dopravním přestupku a pokynu k odtahování vozidla. Současně požádal, aby v rámci vnitřních postupů byl prověřen postup při zabavení a odtahování vozidla. Dle žalobce postupovala policie v rozporu s právními předpisy, neboť zabavila majetek žalobce a nijak jej nekontaktovala. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-27, s tím, že zásah má být přiměřený a musí být naplněny podmínky pro zabránění v jízdě či odtahování vozidla. Postup policie nezajišťuje účast pachatele přestupku při projednání ve správním řízení, neboť pachatel neutrpěl žádný zásah do svého vlastnického práva. Zasažen byl pouze žalobce – vlastník vozidla, kterému vzniká škoda. Dopravní inspektorát reagoval přípisem ze dne 30. 10. 2023 s tím, že žalobce není účastníkem správního řízení, a proto mu nemohou být požadované dokumenty poskytnuty. Ohledně prověření vnitřních postupů policie bylo podání žalobce postoupeno nadřízenému orgánu k prošetření. Ředitel územního odboru Blansko pak žalobci dopisem ze dne 8. 11. 2023 sdělil, že postup policie byl v souladu s právními normami a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalobce se může proti postupu policie bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem.
22. Žalovaný soud předložil též potvrzení o převzetí kauce, dle nějž měla být od řidiče M. S. vybrána v inkriminovaný den v hotovosti kauce ve výši 50 000 Kč. Toto potvrzení však není podepsáno řidičem ani policisty. Z výpisu z informačního systému Jitka pak plyne průběh silniční kontroly dne 12. 6. 2023, který odpovídá výše uvedeným listinným důkazům.

VI. Hodnocení důkazů a závěr o skutkovém stavu

23. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě a ve vzájemné souvislosti. Účastníci neměli námitek proti důvěryhodnosti jednotlivých listinných důkazů. Jelikož soud sám nezjistil žádné skutečnosti, které by ho měly vést k závěru o nedůvěryhodnosti některé z listin, bez dalšího z nich vycházel. Výjimkou je potvrzení o převzetí kauce, které dle názoru soudu

neprokazuje, že řidič M. S. uloženou kauci zaplatil: toto potvrzení není podepsáno řidičem ani policisty a je v rozporu s dalšími listinnými důkazy. Zřejmě tak bylo vypracováno zasahujícími policisty předtím, než jim řidič sdělil, že kauci na místě neuhradí. Ostatně, že by k úhradě kauce došlo, nikdo z účastníků netvrdil.

24. Na základě provedeného dokazování má soud za zjištěný následující skutkový stav věci ke dni svého rozhodnutí. Žalobce je od 17. 12. 2018 vlastníkem a provozovatelem vozidla státní poznávací značky X. Dne 12. 6. 2023 řídil toto vozidlo M. S., který byl kontrolován hlídkou policie, při níž nepředložil řidičský průkaz, který mu byl dříve odebrán, a při níž byl pozitivně testován na amfetamin/metamfetamin. Jelikož „z chování řidiče vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení,“ policejní hlídka uložila řidiči kauci ve výši 50 000 Kč, kterou nezaplatil. Následně proto hlídka vozidlo zajistila a nechala ho odtáhnout na odstavné parkoviště na adrese Trnkova 3103/109b, Brno-Líšeň. Příkazem ze dne 19. 7. 2023, sp. zn. SMBO 2755/023/DOP, uznal Městský úřad Blansko M. S. vinným ze spáchání přestupků dle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu, za něž mu uložil pokutu ve výši 40 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu 20 měsíců. Příkaz nabyl právní moci dne 9. 8. 2023 a vykonatelnosti dne 9. 9. 2023. Pokuta nebyla uhrazena. Dopisem ze dne 21. 8. 2023 sdělilo Obvodní oddělení policie Blansko žalobci k jeho žádosti podstatné okolnosti týkající se zajištění jeho vozidla. Dopisem ze dne 16. 10. 2023 žalobce požádal dopravní inspektorát Blansko o poskytnutí záznamu o dopravním přestupku a pokynu k odtahování vozidla. Současně žádal o prošetření postupu policie, který měl za rozporný s právními a vnitřními předpisy policie a s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ředitel územního odboru Blansko žalobci dopisem ze dne 8. 11. 2023 sdělil, že postup policie byl v souladu s právními normami a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalobce se může proti postupu policie bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Přípisem doručeným žalobci dne 6. 12. 2023 zaslal Městský úřad Boskovice žalobci potvrzení o zajištění vozidla ze dne 12. 6. 2023. Vozidlo je žalovaným nadále zadržováno.

VII. Posouzení věci

25. Podle § 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Citované ustanovení zakotvuje princip kasační závaznosti právního názoru Nejvyššího správního soudu. V projednávané věci vyjádřil Nejvyšší správní soud svůj právní názor jasně a srozumitelně a současně od jeho rozhodnutí nedošlo k žádným změnám v rovině skutkové nebo právní. Judikatura, na kterou poukazuje žalovaný, byla Nejvyššímu správnímu soudu při jeho rozhodování nepochybně známa. Za této situace se krajský soud nesmí v nyní řešené věci od vysloveného právního názoru kasačního soudu odchýlit. Pokud by krajský soud v této konkrétní věci závěrům Nejvyššího správního soudu oponoval, dopustil by se porušení zákona. To by nepochybně vedlo k opětovnému zrušení takového rozsudku krajského soudu, a nikoliv k předložení věci rozšířenému senátu, jak se domnívá žalovaný. Z těchto důvodů se soud dále nezabýval argumentací žalovaného obsaženou v podání ze dne 27. 2. 2025. Právní názor Nejvyššího správního soudu zaujatý v rozsudku ze dne 17. 2. 2025, č. j. 5 As 200/2024-86, může být podroben kritice v jiném skutkově a právně obdobném případě.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

26. Aby mohl soud meritorně projednat žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, musí se mimo jiné jednat o žalobu včasnou a přípustnou. Podle § 84 odst. 1 a 2 s. ř. s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Zmeškání lhůty nelze prominout. Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhali se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
27. Z hlediska včasnosti judikatura rozlišuje mezi zásahy jednorázovými, případně zásahy jednorázovými s trvajícím účinkem (následky), a zásahy trvajícím. Zatímco u zásahů jednorázových (s trvajícím účinkem) se objektivní dvouletá lhůta pro podání žaloby odvíjí od okamžiku provedení zásahu (a subjektivní od okamžiku, kdy se o tomto zásahu žalobce dozvěděl), v případě trvajících zásahů počíná subjektivní i objektivní lhůta k podání žaloby běžet každý den trvání tohoto zásahu znovu až do jeho ukončení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, a ze dne 23. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1568/18).
28. Jak závazně uvedl Nejvyšší správní soud, zajištění vozidla podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu je jedním trvajícím zásahem. V takovém případě nemohla lhůta k podání žaloby uplynout, neboť zásah nebyl dosud ukončen, a proto k němu dochází každý den znovu. Žaloba proto byla podána včas. Jelikož má žaloba povahu zápůřčí žaloby, je žalobce povinen před jejím podáním vyčerpat jiné prostředky ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s., jsou-li mu k dispozici. Zákon o silničním provozu však žádné zvláštní prostředky ochrany v souvislosti s tvrzeným trvajícím zásahem neobsahuje a za takový prostředek ochrany nelze považovat ani podání stížnosti podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44, č. 2339/2011 Sb. NSS). Žaloba je proto přípustná.
29. Soud se tedy dále věcně zabýval zákonností trvajícím zásahu spočívajícím v zajištění vozidla. V souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu přitom nejprve posuzoval, zda byl postup policie v souladu s § 124a odst. 1 a § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu.
30. Podle § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném od 20. 2. 2016 je policista při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích oprávněn vybrat kauci v rozmezí od 3 500 Kč do 50 000 Kč od řidiče, který je podezřelý ze spáchání přestupku podle tohoto zákona, je-li důvodné podezření, že se bude vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné. Podle § 124c odst. 1 písm. a) téhož zákona pak platí, že je-li policista oprávněn vybrat kauci a řidič kauci na výzvu nesloží, přikáže policista řidiči jízdu na nejbližší místo z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích vhodné k odstavení vozidla a zajistí vozidlo použitím technického prostředku nebo jeho odtahem. Podle odst. 3 věta první a druhá téhož ustanovení platí, že při postupu podle odstavce 1 poučí policista řidiče o podmínkách uvolnění vozidla nebo vrácení tabulek registrační značky vozidla a vystaví ve 3 vyhotoveních potvrzení o zajištění vozidla nebo zadržení tabulek registrační značky. V potvrzení uvede důvod zajištění nebo zadržení, důvod uložení kauce a její výši a správní orgán příslušný k vedení řízení o přestupku.
31. Z citované úpravy vyplývá, že zákonnou podmínkou pro zajištění vozidla je uložení kauce řidiči podezřelému ze spáchání přestupku, který ji na výzvu policie nesloží. Důvody pro Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

uložení kaucí jsou pak zákonem vymezeny dva. Prvním je důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat řízení o přestupku, druhým pak důvodné podezření, že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné. Z logiky této úpravy tak plyne, že zajištění vozidla je podmíněno existencí alespoň jednoho z důvodů pro uložení kaucí, uložením této kaucí policií a konečně neuhrazením této kaucí ze strany řidiče. V nyní projednávané věci byl jako důvod pro uložení kaucí uvedeno důvodné podezření, že se řidič M. S. bude vyhýbat řízení o přestupku. Žalobce namítá, že tento důvod nebyl dán.

32. K tomu soud nejprve podotýká, že obdobná úprava uložení kaucí byla dříve obsažena v § 125a odst. 1 zákona o silničním provozu ve znění účinném od 1. 7. 2006 do 19. 2. 2016. Tato úprava znala sice pouze jeden zákonný důvod pro uložení kaucí, ale tím bylo právě důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení, což je řešeno i v nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud se pak obsahem tohoto důvodu pro uložení kaucí opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 27. 2. 2014, č. j. 4 Aps 9/2013–51, dospěl k závěru, že důvody, v nichž zasahující policisté spatřují podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení, je třeba alespoň stručně uvést již v potvrzení o přijetí kaucí, jehož prostřednictvím je řidič s těmito důvody seznámen přímo na místě. Na odůvodnění kaucí logicky nelze klást nároky vycházející z požadavků na odůvodnění správního rozhodnutí (§ 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu). Je totiž třeba přihlídnout k podmínkám, za nichž je potvrzení o převzetí kaucí vystavováno (konkrétní místo či prostředí zásahu, frekvence provozu, povětrnostní situace či chování dotčeného řidiče v reakci na provádění silniční kontroly atp.). Postačí proto srozumitelné a okolnostem věci odpovídající stručné vyjádření, v čem policista spatřuje důvodné podezření, že se řidič motorového vozidla podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích bude vyhýbat přestupkovému řízení. V rozsudku ze dne 27. 4. 2015, č. j. 4 As 47/2015-34, Nejvyšší správní soud doplnil, že není přípustné, aby důvody výběru kaucí byly uvedeny jen v úředním záznamu či oznámení o podezření ze spáchání přestupku a v potvrzení o výběru kaucí přitom zcela absentovaly. V tomto potvrzení tedy musí být aspoň stručně zmíněny důvody výběru kaucí, které pak mohou být podrobněji specifikovány v dalších písemnostech.
33. V rozsudku ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-32, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že relevantním důvodem nemůže být libovolná skutečnost nebo pouze samotné spáchání přestupku. Soud ve zmíněném rozsudku provedl demonstrativní výčet okolností, které mohou založit důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení. Takovým důvodem může být např. to, že řidič nemá na území České republiky trvalé bydliště, popř. má nahlášen trvalý pobyt na obecním úřadě, v minulosti se přestupkovému řízení vyhýbal, hrozí mu pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů, případně řidič sám avizuje, že přestupkové řízení bude mařit. Před Nejvyšším správním soudem naopak neobstály důvody uložení kaucí spočívající v tom, že řidič odmítl podepsat oznámení o přestupku nebo že s policisty nekomunikoval, v hrozbě citelné sankce za spáchaný přestupek, z (blíže nekonkretizovaného) vyjádření řidiče k přestupku nebo z (blíže nekonkretizovaného) chování řidiče (rozsudky ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 273/2014-32, ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2 As 72/2015-36, a ze dne 27. 4. 2015, č. j. 4 As 47/2015-34). Tyto skutečnosti nezakládají existenci důvodné obavy vyhýbání se přestupkovému řízení.

34. V nyní projednávané věci je nezbytné vyjít z potvrzení o zajištění vozidla dle § 124c odst. 3 zákona o silničním provozu, které má stejný účel jako Nejvyšším správním soudem zmiňované potvrzení o výběru kaucí (dnes obsažené v § 124a odst. 3; do 19. 2. 2016 v § 125a odst. 3 zákona o silničním provozu). Musí v něm být tedy alespoň stručně uvedeny důvody uložení kaucí. V potvrzení ze dne 12. 6. 2023 je uvedeno, kdy a kde bylo policii zastaveno vozidlo, které řídil M. S., jenž měl pozitivní test na omamné a psychotropní látky a „platnou blokadu“ řidičského oprávnění. Lékařské vyšetření odmítl. Z jeho chování vzniklo podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, a proto mu byla uložena kaucí ve výši 50 000 Kč.
35. V potvrzení uvedené odmítnutí lékařského vyšetření po pozitivním testu na omamné a psychotropní látky stejně jako neplatné řidičské oprávnění dokládají podezření z přestupků, které je jednou z podmínek uložení kaucí. Nijak z nich však nevyplývá důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení. Ostatně potvrzení samo toto důvodné podezření omezuje na blíže nekonkretizované „chování řidiče“. S ohledem na výše zmíněnou judikaturu takto obecně vymezený důvod pro uložení kaucí nemůže obstát, neboť není vůbec zřejmé, o jaké chování vlastně mělo jít. Zákonost uložení kaucí pak v tomto případě nepodporují ani další dokumenty – úřední záznam a oznámení o přestupku. Ty se sice zmiňují o tom, že chování řidiče bylo odmítavé a na místě nespolupracoval, avšak samotný způsob komunikace řidiče s policii není dostatečným důvodem pro uložení kaucí. Nelze z něj totiž bez dalšího dovodit, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení.
36. Zákonost zásahu pak nedokládají ani skutečnosti uvedené žalovaným ve vyjádření k žalobě. Ignorance řidičových povinností (řízení bez řidičského oprávnění a pod vlivem omamných a psychotropních látek) je trestáno jako přestupek. Spáchaní přestupku však nemůže být považováno za důvod pro uložení kaucí (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 4 As 6/2014-32). Skutečnost, že má řidič adresu trvalého pobytu na adrese Městského úřadu Boskovice, žalovaný uvádí poprvé v žalobě. V řízení o zásahové žalobě je takový postup sice možný, nicméně žalovaným nově uváděné skutečnosti by měly směřovat k doložení zákonosti důvodu pro uložení kaucí uvedeného v potvrzení o zajištění vozidla. Tím bylo výlučně „chování řidiče“. Pod takto vymezený důvod (byť značně široký) nelze adresu trvalého pobytu na ohlašovně podřadit. Jinými slovy trvalý pobyt řidiče na ohlašovně nebyl důvodem pro uložení kaucí a nemůže se jím stát zpětně. Kromě toho žalovaný tento důvod spojuje s tím, že vymáhání uložené pokuty po řidiči nebude možné. Kaucí však byla řidiči uložena výlučně z důvodu podezření na vyhýbání se přestupkovému řízení, nikoliv pro nemožnost vymáhání uložené pokuty.
37. Soud tedy shrnuje, že zákonná podmínka pro uložení kaucí obsažená v § 124a odst. 1 zákona o silničním provozu nebyla v projednávané věci splněna. Z tohoto důvodu pak nebyly naplněny ani zákonné podmínky pro zajištění vozidla podle § 124c odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Zajištění vozidla žalobce tak bylo od počátku nezákonné. S ohledem na tento závěr bylo nadbytečné, aby se soud zabýval zbývajícími námitkami žalobce, neboť jejich posouzení by nemohlo na výsledku řízení ničeho změnit.

VIII. Závěr a náklady řízení

38. Ze shora uvedených důvodů proto soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného a jelikož se žalobce domáhal též obnovení stavu před zásahem, uložil žalovanému, aby zajištěné vozidlo žalobci vydal, k čemuž mu stanovil přiměřenou lhůtu (§ 87 odst. 2 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce jsou tvořeny odměnou jeho zástupce v řízení o kasační stížnosti za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, kasační stížnost) podle § 11 odst. 1 písm. a), a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024, přičemž mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí částku 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Dále žalobci náleží náhrada hotových výdajů jeho zástupce v paušální výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl náhradu za daň z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobce povinen odvést z odměny a náhrad ve výši 1 428 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) a zaplacené soudní poplatky za žalobu ve výši 2 000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 15 228 Kč. Soud žalovanému uložil zaplatit náhradu nákladů řízení žalobci v přiměřené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 30. dubna 2025

Mgr. Petr Šebek v.r.
předseda senátu

